

MIET DE FEUTER.

Knus in een Hoekje.

ALKMAAR
GEBR.
KLUITMAN

KNUS IN EEN HOEKJE

DOOR C. ASSCHER-PINKHOF

MET GEKLEURDE ILLUSTRATIES
VAN MIEP DE FEIJTER

TWEEDE DRUK

Serie: OM STIL TE LUISTEREN
III.

ALKMAAR — N.V. UITGEVERS M^U. GEBR. KLUITMAN

INHOUD.

	Blz.
1. De geschiedenis van een broek	3
2. De spaarpot	7
3. Die tandjes!	8
4. De kabouters, die niet wilden komen	12
5. De poffert	15
6. Wat er het meeste op aan kwam	17
7. Wilgekatjes	22
8. Hoog in de lucht	23
9. Het rijtje	27
10. Jochem, het koksmaatje	28
11. Het portret van Opa	35
12. De Walvisch	38
13. Kikkerdorp	43
14. Bruiloft	47

DIE TANDJES!

1. De geschiedenis van een broek.

Het was zoo'n broek, die nooit stuk gaat, al glij je langs de trapleuning naar beneden, al kruip je over den grond, al klim je in een boom. Je weet wel, zoo'n bruine broek met ribbetjes, zooals de werklieden ook dragen.

Johan kreeg hem het eerst. Hij was er geweldig trots op, want als hij lang was geweest, had je gewoon gedacht, dat het een werkmansbroek was.

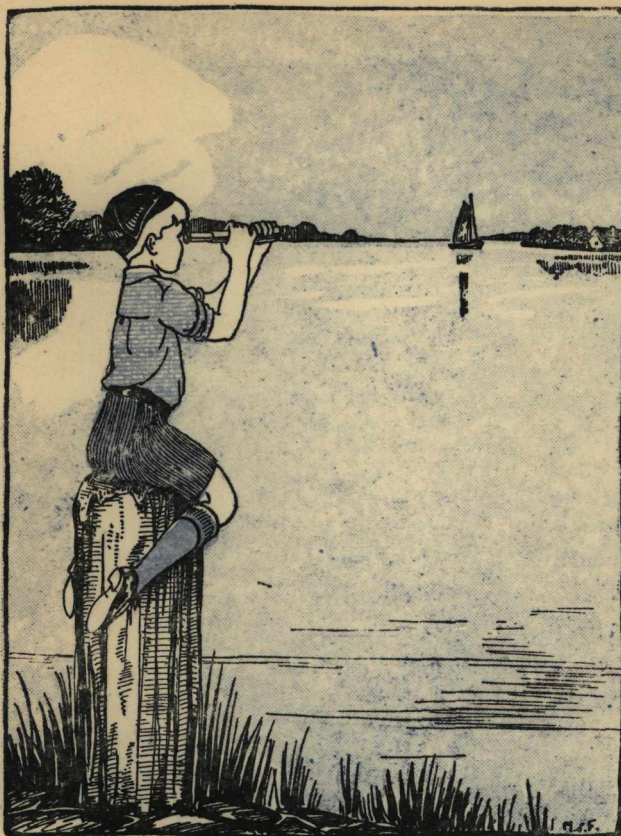
Het was wel noodig, dat Johan zoo'n bizonder sterke broek kreeg, want hij deed altijd alle dingen, waar broeken niet tegen kunnen. Niet expres natuurlijk, maar zonder erbij te denken.

Den eersten dag, dat hij hem aan had, speelden ze toevallig kikkertje. Nu hebben echte kikkers nooit een broek aan, daardoor kunnen ze zoo goed springen. Jongens dragen wel broeken, dus of ze kunnen niet goed springen, of hun broek kan er niet goed tegen. De drie broertjes Johan en Willem en Daan konden alle drie goed springen, dus hun broeken kwamen er altijd slecht af, als ze kikkertje speelden.

Maar deze broek was de eerste, die er tegen kon. Er kwam wel een groot gat in de knie van zijn ééne kous, — kikkers dragen ook nooit kousen, daardoor kunnen ze ook zoo goed springen, — en er scheurde wel iets aan zijn bretels, — maar de broek bleef zoo heel, alsof hij zóó uit den winkel kwam.

Moeder had nog liever gehad, dat de kous ook heel was gebleven en de bretels ook. Moeder moest iederen avond zoo-veel stoppen en heel maken. Maar de broek was tenminste heel.

Johan droeg hem een jaar. In dien tijd was hij twintig keer zittend op de broek komen te vallen. Twee keer was hij onder

Vijftien keer had hij er mee bovenop een paal gezeten.

een sproeiwagen op straat gaan lopen, maar het wonderlijke was, dat al het water er af rolde zonder dat zij nat werd, — zoo'n tooverbroek! Vijftien keer had hij er mee bovenop een paal gezeten. Zes keer was hij er mee onder een heg doorgekropen. En één keer, — ach, één keer had Johan van vader 'n paar stevige, verdiende tikken voor diezelfde broek gekregen.

En toch was de broek heel gebleven.

Toen het jaar om was, staken zijn knieën er veel te lang en te ver uit. Die jongen groeide ook zoo.

Toen kreeg Willem hem.

Willem had wel graag een nieuwe broek gehad. Maar ja, dat kon ook niet altijd. En moeder had alle vlekken er uit gehaald, en een vouw vóór-in, alsof hij pas gekocht was, en toen was Willem al lang tevreden.

Willem groeide niet in de lengte maar in de dikte. Dat was voor de broek niet erg plezierig, ze kon het lang niet zoo goed verdragen als hekkeklimmen, onder den sproeiwagen lopen of een paar tikken ervoor.

En zoo gebeurde het een keer, dat Willem gewoon maar op

een stoel ging zitten, en „knap” zei de broek.

’t Hinderde niet. Moeder hoefde hem maar even met de naaimachine te stikken, en ’t was weer in orde.

Maar met dat al, — toen er een half jaar om was, kreeg moeder medelijden met de broek, die niet tegen zoo’n dikken jongen kon. Toen kreeg Daan hem.

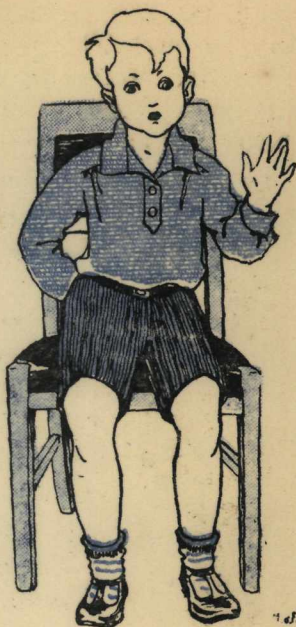
Daan was een klein en mager kereltje. Toen hij voor ’t eerst de broek aanpaste, moest hij er zelf om lachen: de broekspijpen hingen tot ver over zijn knieën, en de broek zelf was zoo wijd, dat er nog wel een Daantje bij in gekund had.

Moeder wist natuurlijk weer overal raad op. Ze tooverde wat met een schaar en spelden en een naald en een draad en een naaimachine, — en daar kwam me een broek te voorschijn, meneertje, of ze hem in een winkel expres voor Daan gemaakt hadden.

Daan was op school niet zoo heel erg knap, — net zoowat tusschen knap en dom in, — maar in één ding was hij wel erg knap: spelletjes bedenken.

Hij had pas een mooi, nieuw spel bedacht: tree voor tree van de trap af schuiven en kijken of je dat net zoo gauw kon, als een ander de trap òpliep. Hij kon het geweldig goed en vlug. Misschien wel, doordat hij zoo licht en mager was.

Och, maar die arme broek. Die kon daar nog minder goed tegen dan tegen dikke jongens. Die werd zoo kaal als een kikker en zoo glim-

... en „knap” zei de broek.

... en de broek zelf was zoo wijd,...

mend als een spiegel. En toch ging zij nog niet stuk, en zoo lang zij niet stuk was, kon zij best gedragen worden.

Moeder tooverde weer wat met natte borstels en stoom en nog meer, en toen was de broek alweer nieuw. Maar het leuke spelletje mocht Daan niet meer spelen.

Kleine, magere Daantje groeide toch. Ineens. En de broek was zóó veel kleiner gemaakt, dat hij Daan te klein werd.

Wat moest hij nu! Er waren geen jongens meer in huis!

Er was wel een juffrouw in huis, die moeder kwam helpen met het werk, en die juffrouw werd altijd door haar jongetje afgehaald, en zoo kwam het, dat moeder op een keer zag, dat het jongetje kleiner was dan Daan en dat de broek hem best zou passen.

Toevallig had dat jongetje een broek, waar dien Maandag voor den zesden keer een scheur in was gekomen. Zijn moeder had er al vijf keer een ander lapje in gezet, en nu de zesde scheur er was, wist ze echt niet meer, waar ze het zesde lapje moest naaien. Ze naaide de scheur zoo'n beetje dicht, en nu moest het jongetje zóó voorzichtig loopen, dat hij zich haast niet durfde bewegen.

Ik hoef niet te vertellen, hoe blij hij met Daan's broek was! Ze paste precies, en hij mocht er zoo hard mee loopen en met zijn beenen zwaaien, als hij zelf maar wou!

Dat jongetje heeft de broek wel twee jaar gedragen. Hij zat er altijd mee op den drempel van hun huis, om op de mondharmonica te spelen. Maar daar kon de broek wel tegen! Zij had al veel erger dingen beleefd!

Na die twee jaar was het jongetje er uitgegroeid. Er was geen kleinere jongen in huis.

Toen knipte zijn moeder haar uit elkaar, — die moeder kon net zoo tooveren als de moeder van Johan en Willem en Daan, —

Ze paste precies, . . .

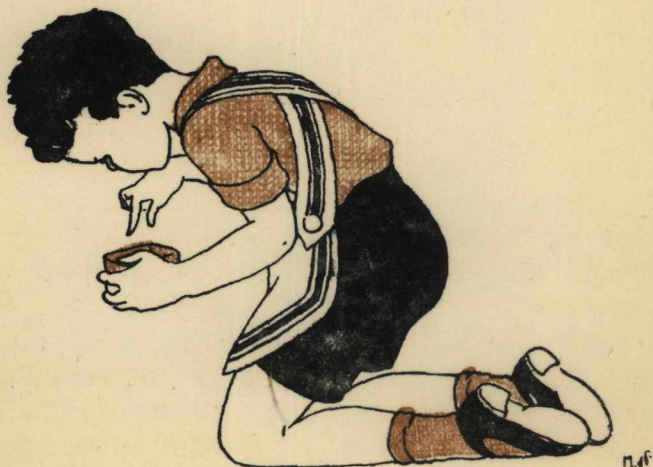
en naaide er een paar warme sokjes van in de klompen van het jongetje. Toen had hij nooit meer natte voeten.

En ik geloof, als de voeten van het jongetje nog niet te groot zijn geworden, dat hij er nòg in rondloopt.

Want het was een echte werkmansbroek geweest, en die gaat niet stuk, al wordt er kikkertje in gespeeld, al valt de jongen zittend op de broek, al komt hij onder een sproeiwagen te lopen, al zit hij boven op een paal, al wordt ermee onder een heg doorgekropen, al worden er tikken op gegeven, al woont er een dikke jongen in, al glijdt hij langs de treden van een trap, al loopt er twee jaar een ander jongetje in, en al stappen er een paar kousevoeten in rond in twee harde, harde klompen!

2. De spaarpot.

Jan kijkt in zijn spaarpot,
Jan knikt met zijn hoofd:
Hij heeft er aan ieder
Wat moois uit beloofd.

Voor Moe gaat hij koopen
Een ketting van goud,
Omdat hij van moeder
Zóó'n snippertje houdt!

Voor Vader zal 't worden
Een hoog zijden hoed,
Dat ieder op straat hem
Wel aankijken moet.

Voor Riekje watachtigs:
Een jurk van satijn.
Wat zal er dat meisje
Toch netjes in zijn!

Hij zelf neemt sigaren,
Een pijp en tabak.
Die gaat hij dan rooken,
Dood op z'n gemak.

Hij kijkt in zijn spaarpot,
Die schatrijke vent.
En weet je, hoe veel er
Wel in zit?...

Twee cent!

3. Die tandjes!

Zoo iets griezeligs had Annie nog nooit beleefd.
Altijd hadden haar tandjes stevig en keurig op een rij in
haar mond gezeten.

Nog nooit had er één geprobeerd uit de rij te loopen. Ook niet
als ze met een stevigen borstel 's morgens haar tandjes poetste.
En dat vonden ze misschien niet eens zoo prettig.

En nu ineens was er één los gaan zitten alsof hij van plan
was weg te loopen.

Annie begreep niet hoe het kwam.

Het was niet eens bij het borstelen gebeurd. Zoo maar midden onder school had ze gevoeld, dat het los zat.

Ze had niets tegen de juffrouw durven zeggen, maar telkens onder de les moest ze met een puntje van haar tong tegen het losse tandje duwen.

Die stouterd! Wat wou hij eigenlijk? Wegloopen?

Vond hij het zoo akelig in haar mond? Was hij bang voor het poetsen 's morgens? Maar daar kon ze toch niets aan doen. Moeder had het haar zelf geleerd, dat je stevig met je borstel tegen alle tandjes moest komen.

Toen de school uitging, dacht Annie eerst, dat ze het maar aan haar vriendinnetje zou vertellen, van dat griezelige losse tandje, maar toen bedacht ze, dat vriendinnetjes lang niet zoo veel raad op iets weten als moeders en dat het maar beter was om moeder te vragen.

Dichter bij huis zei ze weer tegen zich zelf:

„Nee, ook maar niet aan moeder zeggen. Misschien gaat het vanzelf wel weer vastzitten.”

Ze zou morgen maar een beetje zachter poetsen, dan werd dat ééne tandje niet zoo bang en vond hij het misschien weer prettig in haar mond.

Maar den volgenden morgen... O wee, toen zat het tandje nog losser.

Ze duwde er tegen met haar tong en drukte het weer terug met haar vingertje.

O wee, toen zat het tandje
nog losser.

Ze vond de andere tandjes veel aardiger. Die deden zulke rare kuren niet.

Zou ze het aan moeder zeggen?

Nee, toch nog maar niet. Eventjes afwachten.

Iederen dag zat het tandje een beetje losser, iederen dag wou ze het bijna aan moeder zeggen, en iederen dag bedacht ze zich nog net weer.

Maar op een keer zat ze aan tafel haar boterham op te eten.

Zoo'n lekker knappend korstje was er om de boterham.

„Hap,” zei Annie, en „knap”, zei de tand.

Hij hing nu heelemaal los in haar mondje.

Dat was toch een beetje te erg.

Ze was anders een flinke meid, hoor! Maar nu schrok ze toch zoo, dat ze begon te huilen.

Moeder wist niet wat ze er aan had.

„Mijn tandje,” riep Annie.

Moeder keek in haar mond en lachte. „Wat een groote meid al! Je begint al te wisselen!”

Annie begreep er niets meer van.

Hoe kon moeder lachen en haar een groote meid vinden, als haar tandjes uit haar mond gingen wandelen?

„Het zit al een heele poos los,” hilde ze, „maar ik dacht, dat het nog wel weer vast zou gaan zitten.”

„Nee,” lachte moeder, „het komt nooit meer vast te zitten. Het gaat er heelemaal uit.”

„En de andere tandjes dan?”

„Ook.”

„Maar dan houd ik heelemaal geen tandjes over, en ... en ... dan kan ik geen chocoladjes meer eten en geen appels, en niks meer.”

„O,” zei moeder, „dat komt best in orde. Voor ieder tandje, dat je kwijt raakt, krijg je een nieuw terug.”

„Van u?” vroeg Annie. Want ze was eigenlijk nog maar een dom, klein gansje.

„Nee, dat nieuwe tandje zit er al onder. Dat zit al te wach-

ten of dat oude nog niet opschiet."

Annie begon haar tranen te drogen.

"Dus het tandje gaat niet weg, omdat het bang is voor de tandenborstel?"

"Wel nee! Jij bent toch ook niet bang, als je in bad gaat?"

Nu moet je weten, dat Annie het bad haast het heerlijkste plekje van de wereld vond. Je kon er zoo fijn in plonsen, en als je er uit kwam, voelde je je zoo heerlijk frisch. Nu, en als de tandjes het borstelen net zoo prettig vonden als zij het bad, dan zou ze in het vervolg maar eens extra stevig boenen.

"Wat moet ik nu met dit tandje?" vroeg ze. "Dat kan toch maar niet zoo scheef in mijn mond blijven."

"Laat eens kijken," zei moeder. En op hetzelfde oogenblik dat moeder keek, pakte ze het tandje beet.

Annie riep „au" en moeder hield een klein, wit tandje in haar hand.

Annie's mond bloedde heusch een beetje en ze mocht haar mond spoelen tot er geen drupje bloed meer uitkwam.

Ze voelde zich geweldig groot om al dat nieuws, dat ze gehoord had, omdat moeder gezegd had, dat ze zoo groot werd en vooral om dat echte druppeltje bloed uit haar mond.

"Waarom moeten die tandjes er eigenlijk uit?" vroeg ze.

"Och," zei moeder, „deze tandjes zijn nog van die kinderachtige, die een baby van twee jaar ook in zijn mond heeft, maar bij een schoolmeisje zooals jij past het niet."

Annie voelde zich hoe langer hoe grooter worden.

Ze wou haast wel, dat alle tanden er tegelijk uit vielen.

Dan had ze niets meer met babies van twee jaar te maken.

Maar nee, het was toch beter zoo. Eerst maar afwachten of er werkelijk een nieuw tandje voor in de plaats kwam.

En ja hoor. Eer Annie een volwassen juffrouw was, had ze een heele rij nieuwe tanden in haar mond, die nooit meer los gingen zitten, die er nooit meer uitvielen en waar ze op kon borstelen zoo hard als ze wou.

Want ze had nu niets meer met babies van twee jaar te maken.

4. De kabouters, die niet wilden komen.

Er was eens een jongen, die heette Klaas en die had nogal een hekel aan werken.

Dat had hij anders heusch niet van zijn vader afgekeken.

En van zijn moeder ook niet.

Zijn vader was schoenmaker, en 's morgens vroeg kon je al in de verte hooren, dat hij aan het werk was: „kloppe-klop.”

En zijn moeder had het heel erg druk om het huis netjes te houden en al haar kindertjes te eten te geven en al de kleertjes van haar kinderen heel te houden.

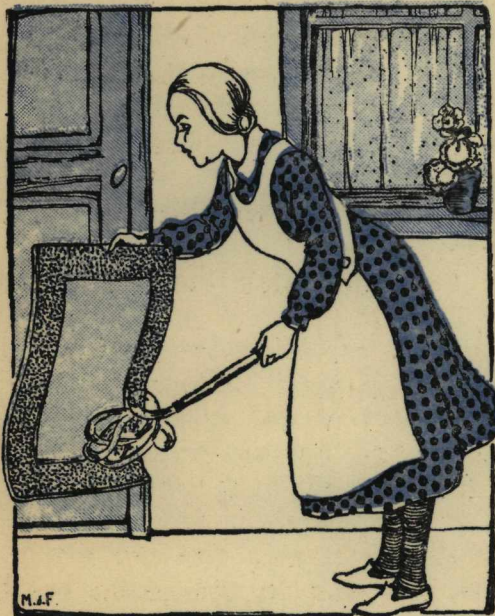
's Morgens vroeg kon je al in de verte hooren hoe ze de matten klopte: „kloppe-klop.”

Maar met Klaas was het juist omgekeerd.

Als die wat te werken had, stelde hij het uit, zoo lang hij maar kon. En als

hij het dan eindelijk gedaan had, vond hij zich zelf een arme stumperd en had geweldig medelijden met zich zelf, dat hij zoo hard moest werken. Op school en thuis.

Als moeder thuis zei: „Klaas, toe, je bent de oudste. Wil je me een handje helpen?“, dan zuchtte Klaas: „Ja, moe.” En als hij dan een rijtje schoenen moest poetsen, dan begon hij met een beetje ijver aan den eersten schoen, bij den tweeden schoen zuchtte hij al heel diep, bij den derden schoen begon hij al te vinden, dat er geen armer stakkerd op de wereld bestond

's Morgens vroeg kon je al hooren,
hoe ze de matjes klopte...

dan hij, en bij den vierden schoen vond hij, dat het nu mooi geweest was.

Op school ging het net eender.

De eerste som van een rijtje was meestal goed.

De tweede ook nog.

De derde kon hij maar niet afkrijgen, omdat het veel gemakkelijker was om een poosje naar buiten te kijken.

En de vierde — daar begon hij maar heelemaal niet aan.

Op een keer lazen ze op school een verhaal van kabouters, die in de huizen van de menschen gingen en stilletjes hun werk afmaakten.

Dat was nog eens wat!

Als je nou toch zoo gelukkig was, dat die kabouters in je huis kwamen en alles afmaakten wat je begon!

Want Klaas wist niet, dat de kabouters alleen maar het werk afmaakten van menschen, die het graag zelf afgemaakt hadden, maar niet konden.

Op weg naar huis moest hij er aldoor aan denken.

Sjonge, sjonge, als je toch eens zoo'n geluk had!

Hij zou het toch eens probeeren. Hij zou al het werk beginnen en niet afmaken. Eens kijken of de kabouters tegenwoordig nog 's nachts in de huizen kwamen en het stilletjes afmaakten.

„Klaas,” zei vader, toen hij thuiskwam, „wil je even deze vijf paar schoenen naar de menschen brengen, waar ze zijn moeten? De adressen staan er bij.”

„Goed,” zei Klaas opgewekt en heel wat minder zuchtend dan anders.

Hij nam de zak met schoenen op zijn rug en ging fluitend de deur uit.

„Hij begint toch wat vlijtiger te worden,” dacht vader. „Anders maakt hij altijd bezwaren, als ik hem wat vraag, en nu ging hij toch dadelijk op stap.”

Ja, Klaas was dadelijk op stap gegaan.

Het eerste adres was nogal dicht in de buurt. Hij bezorgde er de schoenen, zei dat vader later wel om het geld kwam, en kreeg een koekje toe.

Ziezoo, dat werk was hij tenminste begonnen. Nu moesten de kaboutertjes het maar verder doen.

Hij zocht een donker hoekje tusschen twee huizen uit en zette daar den zak met schoenen neer.

De adressen stonden er bij, dus de kabouters konden het wel vinden.

Hij kon nu gerust gaan spelen.

Want in spelen was Klaas heelemaal niet lui.

Toen hij thuis kwam, vroeg vader: „Heb je ze allemaal bezorgd?”

„Ja,” zei Klaas. En hij dacht, dat hij niet jokte.

Want of hij het nu deed of de kaboutertjes deden het voor hem, dat was toch hetzelfde.

„Kon je alle menschen vinden?”

„Ja,” zei Klaas. En hij dacht weer, dat hij niet jokte.

Want of hij het nu gevonden had of de kaboutertjes vonden het voor hem, dat was toch hetzelfde.

Hij ging gerust slapen en dacht nog vóór hij insliep, hoe goed het eigenlijk geweest was, dat ze dat lesje op school gelezen hadden.

Op school vergat hij het heelemaal. Het zou immers vanzelf wel in orde komen.

Een paar dagen later ging vader bij de menschen om het geld te halen.

Bij het eerste adres kreeg hij het geld. En de mevrouw zei, dat de schoenmaker zoo'n aardige jongen had.

Bij het tweede adres werd hem gezegd, dat hij geen geld kon krijgen vóór hij de schoenen bezorgd had.

„Maar ik heb de schoenen toch laten bezorgen!”

„Wij hebben ze niet gekregen.”

„Heeft mijn jongen ze dan niet gebracht?”

Neen, ze hadden nooit een jongen van den schoenmaker gezien.

Zoo ging het bij alle vier adressen.

Vader begreep er niets van.

Had Klaas hem dan voorgejokt? En waar waren de schoenen dan gebleven?

Toen Klaas thuis kwam, stond vaders gezicht heel zwart.
„Waarom heb je gezegd, dat je alle schoenen bezorgd had?
En waar heb je de schoenen gelaten?”

Klaas keek heel verschrikt. Dus dan hadden de kabouters
toch hun werk niet gedaan.

„Ik dacht... we hadden gelezen... dat de kabouters het wel
eens deden, als je het werk maar eerst begonnen was.”

„Waar zijn de schoenen?” riep vader boos.

„Ik kan ze wel weer vinden,” zei Klaas met een klein stem-
metje.

Maar toen Klaas er heen gestuurd was en in het donkere
hoekje keek, was er geen zak meer te vinden.

Het duurde heel lang voor ze terecht kwamen.

Ze waren op het politiebureau.

En toen de menschen allemaal hun schoenen terug hadden
gekregen en vader zijn geld had ontvangen, had Klaas geleerd,
dat het maar het beste is om je werk zelf te doen en niet op de
kaboutertjes te vertrouwen.

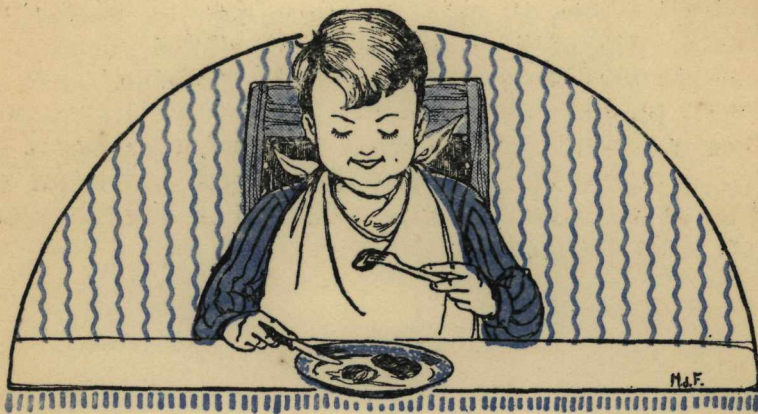
5. De poffert.

Wouter helpt zijn moeder koken,
Met zijn neus haast in de pan.
Eerst moet dit nog, dan moet dat nog.
Wouter weet er alles van.

Wouter zal je wel vertellen.
Hoe je appeltaarten bakt,
Hoe je flensjes klaar moet maken,
Pudding, rijsttaart en gehakt.

„Kom,” zegt moeder tegen Wouter,
„Jij weet toch zoo veel er van,
Bak jij eens een flinke poffert.
Laat eens kijken wat je kan.”

Wouter rimpelt diep zijn voorhoofd;
Met zijn mond kon hij 't zoo goed.
Maar hij staat toch raar te kijken,
Nu hij zelf één maken moet.

„Dan zal ik 't maar doen,” zegt moeder,
„Jij bent ook nog veel te klein,
En zoo'n kleine praatjesmaker
Moest niet in de keuken zijn.”

Wouter gaat maar uit de keuken,
Denkt: „Daar hoort geen jongen bij.
Poffers bakken is voor moeder,
Poffers eten is voor mij.”

DE KABOUTERS DIE NIET WILDEN KOMEN.

6. Wat er het meeste op aan kwam.

Het was zoo'n gezellige, oude school, daar boven op den dijk. Alle kinderen van het dorp, en ook van ver buiten het dorp, gingen op diezelfde school.

De meeste kinderen konden best met elkaar opschieten. Vooral de kinderen, die een heel eind denzelfden weg moesten loopen, 's morgens heen, om twaalf uur terug, 's middags heen, om half vier terug.

Dirk en Rinus bijvoorbeeld. Dirk z'n vader had een koren-molen, een heel eind het veld in. En Rinus z'n vader had een klein boerenhuisje en een akker, nog een eindje verder het veld in. Dat heele pad over den dijk en dan nog het smallere pad dwars door de velden, gingen ze samen, vier keer per dag. En toen later het zusje van Dirk naar de eerste klas moest, — wel, toen gingen ze maar wat vroeger van huis en liepen maar wat langzamer en voorzichtiger. Want meisjes kunnen nooit zoo den pas erin zetten als jongens, en zeker niet meisjes van zes jaar.

Dan was er ook nog Gerard, die ging haast denzelfden weg.

Maar dat was nu zoo vreemd bij Gerard: geen van de jongens was zijn vriend, en hij was van geen van de jongens de vriend.

Gerard's vader had een groote villa, en een tuin er om heen, waar je in verdwalen kon. Maar door die villa en dien tuin kon het toch niet zijn, dat hij geen vrienden had, want als je nou Wim nam, die z'n vader had net zoo'n groote villa en net zoo'n grooten tuin — en of Wim vriend was met de jongens, nou! Wim kon ook zoo best bok-springen, en in zijn tuin kon je zoo fijn verstoppertje spelen!

Nee, dus daar lag het niet aan. Het lag aan heel wat anders.

Gerard had de rare gedachte, dat hij beter was dan de andere jongens. Niet dat hij beter leerde op school, of beter zijn best deed, — maar zie je, hij droeg schoenen en de anderen droegen klompen, en zijn pak was veel fijner en dunner dan de pakken van de andere jongens, en nu dacht hij, dat dat er het meeste op aan kwam en dat hij daarom niet bij de andere jongens hoorde.

Dat hij hier op school moest gaan, vond hij al erg genoeg. Er waren allemaal jongens, waar hij niet mee kon spelen, en Wim, ja, die Wim speelde nog liever met die andere jongens dan met hem! Stel je voor!

Had hij er nu maar met zijn moeder over gepraat, dan had

Dirk, Rinus en het zusje.

zij hem wel verteld, hoe raar die gedachte van hem was. Maar 't was net of hij er niet over durfde praten, omdat hij eigenlijk wel voelde, dat moeder er anders over dacht.

Moeder was wel eens verbaasd, dat Gerard zoo alleen bleef en geen vrienden had. Maar 't zou langzamerhand wel komen, dacht ze.

Als Gerard zoo alleen naar huis liep, en hij hoorde Dirk

en Rinus en het zusje achter zich lachen en praten en pret maken, dan kreeg hij wel eens even een vervelend gevoel, dat hij maar alleen was en zij hadden pret onderweg. Maar naar hen toe gaan? Hoe kom je er bij! En toch was Dirk op school zijn buurman!

Op een zonnigen, warmen dag liep Gerard weer zoo'n eindje voor de anderen uit op weg naar huis.

Hij hoorde de jongens en het zusje achter zich praten en plezier maken van belang. Nogal wat aan, pret maken met een kind, dat nog haast niet lezen kon.

En toch hinderde het hem een beetje, dat hij niet even, even maar mee kon doen.

Opeens een hard gehuil. Zonder het te willen keek hij toch even om. Hij zag het zusje op den grond liggen.

Natuurlijk, dat had je altijd met meisjes. Als ze zich even bezeerden, dan gilden ze huizenhoog.

Hij draaide zich weer om en liep door. Maar toen hij een paar stappen verder was, hoorde hij Rinus en Dirk door elkaar roepen: „Gerard, Gerard!”

Hij riep onwillig terug: „Wat is er?”

„Kom hier en help een handje,” riep Dirk. „Mijn zusje is gevallen en kan niet goed opstaan.”

Onwillig en langzaam liep Gerard terug.

„Wat wou je?” vroeg hij weer.

„Wil jij haar even met Rinus vasthouden en probeeren te dragen? Ik geloof, dat ze haar voetje verstuikt heeft.”

„Kun jij het dan niet met Rinus doen?” vroeg Gerard.

„Ik wou even hulp halen,” zei Dirk. Want zoo was Dirk altijd: direct weten wat hij doen moest, wát er ook gebeurde.

„Draag haar dan naar je huis. Dat is toch niet meer dan een kwartier loopen.”

„Als we haar dragen, is het langer,” zei Dirk uit de hoogte.

„En met haar verstuikte voet is een kwartier gesjouwd te worden veel te lang. Maar als je geen zin hebt, loop dan maar weer door.”

„Dag dan,” zei Gerard, toch een beetje met zijn figuur verlegen. En hij liep door.

Vervelend was het toch hoe dat kind schreeuwde. Hij was maar blij, dat hij geen zusje had.

Net op het oogenblik, dat hij zoo ver met zijn gedachten gekomen was, dat hij blij was geen zusje te hebben, voelde hij een zware hand op zijn schouder en keek verschrikt op in het donkere gezicht van meester.

„Ik zal Dirks zusje wel op mijn fiets dragen,” zei meester kortaf. „Je hoeft al lang niet meer te helpen. Als je liever alleen naar huis gaat en anderen aan hun lot overlaat, dan moet jij dat weten.”

Gerard schrok erg. Hoe wist meester...?

„Ik... ik... dacht dat het niet noodig was. Dirk zei zelf al, dat het niet noodig was.”

„Natuurlijk vond Dirk het niet noodig, als jij het zoo akelig vond om te helpen. Als je er verder met mij over wilt praten, moet je dat een andere keer doen. Ik moet nu Dirks zusje naar huis brengen.”

En zonder verder een woord keerde meester zich om, terug naar het zusje, dat nu stil was geworden in het vooruitzicht van de hulp.

Op meester's fiets naar huis! Daar had ze wel een verstuikt voetje voor over.

Ze beet de tandjes op elkaar en hield zich flink als een man, toen ze voorzichtig neergezet werd op het zadel van meneer's fiets, en haar voetje rustte op de stang, waar Rinus en Dirk elk een hand op gelegd hadden.

Zoo in optocht naar huis, dat gebeurde ook niet elken dag.

Maar Gerard had zich nog nooit zoo alleen en zoo akelig gevoeld.

Als meester nu maar tijd genomen had om naar hem te luisteren, dan had hij toch kunnen uitleggen waarom het niet noodig geweest was, dat hij hielp. Maar meester deed net of hij een jongen was, waar je niet langer tegen praatte dan noodig was. Begreep meester dan niet hoe erg het voor hem was om op deze school te gaan tusschen al die jongens op klompen? Meester deed net of het er niets op aan kwam, dat hij zoo heel anders

was. Anders was? Hoe anders? Was hij meer? Was hij beter dan de andere jongens?

„Ik begrijp er niets meer van,” mokte hij in zich zelf.

Nee, hij begreep er ook niets meer van. En wat je niet begrijpt, moet je uitgelegd worden. Daarom was het, dat meester den volgenden dag in het verteluur het verhaal vertelde van een toovenaar, die de gewoonte had om alle menschen op zijn hand te wegen. En nu was het rare, dat er menschen waren, die heel zwaar leken en die op zijn hand ineens heel licht waren, en er waren magere menschen, die zwaar op zijn hand wogen. Het was ook niet de buitenkant van de menschen, die hij woog; het was de binnenkant. Dat wat je niet zien kon, maar wat er het meeste op aan kwam.

Wie zwaar was op de hand van den toovenaar, die mocht in zijn mooien tuin komen en daar blijven zoo lang als hij zelf maar wou.

En wie licht was, kwam op een kaal, dor veld en mocht er niet vandaan vóór de toovenaar hem weer op de hand gewogen had en gemerkt had, dat hij zwaarder woog.

En het vreemde was, dat de lichten en de zwaren eigenlijk in denzelfden tuin gelaten werden, maar voor de lichten leek het een dor land en voor de zwaren een mooie tuin.

Toen legde meester uit wat hij er eigenlijk mee zeggen wou.

Hij wou vertellen wat het zwaarst woog, wat er het meeste op aan kwam. Of je nu al denkt, dat je deftig bent of meer waard dan een ander, daar zit het hem niet in. Het meeste komt het er op aan of je goed bent voor anderen en klaar staat om te helpen; of je ook eens aan anderen denkt en niet altijd aan jezelf. Als je goed bent, lijkt diezelfde tuin zonnig en vol bloemen, dezelfde tuin, die kaal en dor lijkt voor wie alleen aan zichzelf denkt.

Toen meester dat uitlegde, begon Gerard langzamerhand te begrijpen, dat meester het alleen tegen hem had.

Meester en hij keken elkander aan. Geen van de andere jongens merkte het. Ook Dirk niet en ook Rinus niet.

En toen meester eindigde: „Begrijp jullie dat?” toen wist

Gerard, dat meester eigenlijk had willen zeggen:

„Gerard, begrijp jij het?”

En hij knikte ja. Hij had het begrepen. Hij wist nu wat er het meeste op aan kwam.

Toen hij uit school kwam, vroeg hij met een roode kleur aan Dirk, hoe het met zijn zusje ging.

„O, gaat nogal,” zei Dirk kort, en wou met Rinus doorlopen.

Toen slikte Gerard even en zei dapper:

„Ik had gisteren wel moeten helpen.”

„O, dan is het goed,” zei Dirk.

„Mag ik mee den weg uit?” vroeg Gerard.

„Ga je gang.”

Van dien dag af was de weg van en naar school voor Gerard lang zoo vervelend en eenzaam niet meer. Hij had vrienden gekregen. Hij kon nu vrienden zijn met Dirk en Rinus en het kleine zusje. Want hij wist nu wat er het meeste op aan kwam.

't Zijn katjes zonder klauwen,
Ze kunnen niet miauwen,
Maar zijn zoo zacht als zij.
't Zijn katjes zonder pootjes,
Ze groeien langs de slootjes;
Je loopt er vaak voorbij.

't Zijn wit fluweelen katjes,
Ik vind ze echte schatjes,
Ze zijn zoo poezig klein.
En schijnt de zon er boven,
Dan staan ze goud bestoven,
Alsof ze jarig zijn.

8. Hoog in de lucht.

Toen de wind op een goeden dag ruzie had met de zon, omdat de zon het lekker warm wou maken en de wind het weer koud wou maken, zei de wind heel boos, zoo boos, dat de huizen er van trilden:

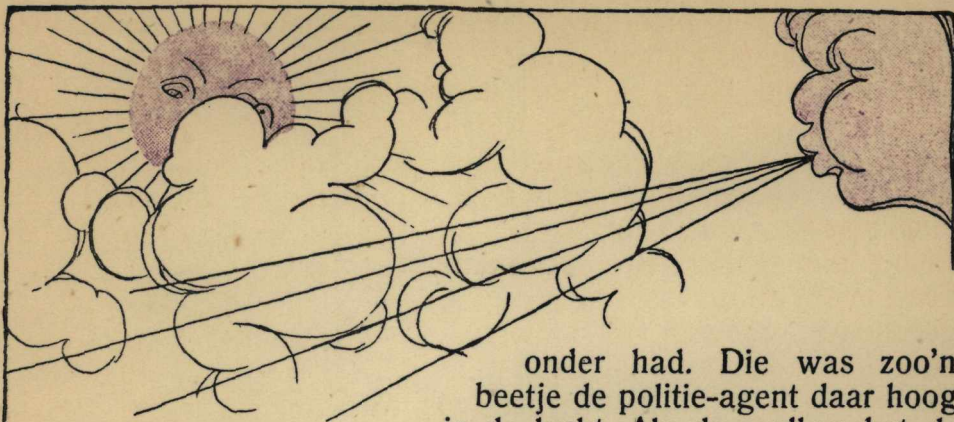
„Als je maar weet, dat ik nu ook nooit meer de wolken voor je wegjaag. Als je zoo onvriendelijk voor me bent, hoef ik geen werkjes voor je op te knappen.”

Nu, de wolken, die stilletjes toegeluisterd hadden, vonden dat wel plezierig. Die hadden er altijd pret in, om hand in hand voor de zon te gaan staan en geen enkel zonnestraaltje door te laten. De wolken waren de straatjongens daar hoog in de lucht. Ze deden niets dan telkens nieuwe streken bedenken.

Als de zon een rustig plekje had opgezocht om eens gezellig in de straten te kijken, de bloemen in de tuinen warm te maken, de bleeke wangetjes van de kinderen rood te verven, de kamers licht en knus te maken, dan schoven die brutale wolken vlak voor haar neus en dan was het uit met de pret.

En al leken de straten dan nog zoo grauw en al leden de bloemen dan nog zoo'n kou en al bleven de wangetjes nog zoo wit en al leken de kamers nog zoo saai, dat kon die kwajongens van wolken niet schelen. Als zij maar schik hadden en streken bedachten.

Maar juist de wind was het, die er nog een beetje den wind

onder had. Die was zoo'n beetje de politie-agent daar hoog in de lucht. Als de wolken het de zon al te lastig maakten, dan bulderde de wind even:

„Allo, jongens! Schiet op!”

En pff... weg waren de wolken.

Maar nu, ja, nu was er ruzie tusschen de zon en den wind. Nu wilde de wind de zon niet meer helpen. Dus de wolken konden precies zoo ondeugend zijn als ze zelf maar wilden.

Het werd bitter koud. Want de wind hield niet op te blazen. En als er van een paar wolken van schrik op den loop gingen, dan zei de wind tegen de volgende wolken:

„Toe maar, jongens, schuif maar weer voor de zon langs.”

En zoo kon de zon de wereld heelemaal niet meer warm krijgen.

Alle menschen liepen met de kragen rechtop, zoodat je alleen maar hun paarse neuspuntjes kon zien. Ze stampten met de voeten, als ze even stil moesten staan, en toch dachten ze nog, dat er klompen ijs in hun schoenen zaten in plaats van voeten. Het water lag onder een dikke korst ijs en kon zich heel niet meer bewegen van de kou.

In de kamers stonden kachels met vuurroode buiken, en nog kwamen er de mooiste ijsbloemen op de ramen. En de zon kon niet komen om de ramen weer van glas te maken en het water weer te laten dansen, en de neuzen van de menschen op straat weer rose te maken inplaats van paars.

Want de zon bleef weg achter een lange rij zonder eind van kwajongensachtige wolken.

Ik vertelde daar net, dat de kachels in de kamers roode buiken hadden. Maar dat is toch niet heelemaal waar. Dat was alleen in de kamers van menschen, die genoeg geld hadden om kolen te koopen. Maar er waren een heeleboel menschen, die hun portemonnaie zoo akelig plat zagen worden en die de kachel niet langer te eten konden geven. Ze moesten hun geld gebruiken om eten te koopen voor hun kinderen en hun zelf.

Toen was er eens een meisje, dat woonde met haar vader en moeder en haar vijf broertjes en zusjes in een heel erg koude kamer. De kachel kreeg alleen 's morgens een beetje kachel-eten, en dan ging de ergste kou wel even de kamer uit. Maar later op den dag kon hij echt niets meer krijgen.

Dat meisje ging iederen morgen met een paar broertjes naar school. En op school was het wel warm. Maar als ze weer thuis kwam, was alles koud, en de twee kleintjes en moeder, die aldoor thuis bleven, zagen wit van de kou.

Dat meisje kon ook niet weten, dat het allemaal kwam door die kinderachtige ruzie tusschen den wind en de zon.

De zon had echt verdriet. Soms, als er even een gaatje tusschen de wolken kwam, keek ze naar beneden, en zag al die witte wangetjes in het huis van dat meisje en in heel veel andere huizen. Maar dan zei de wind: pff, en blies weer een nieuwe wolk net voor het gezicht van de zon. En dan kon de zon niets meer zien.

De twee kleintjes en Moeder zagen wit van de kou.

„Zie je daar dat kleine meisje
in die straat loopen?”

Toen dat een paar dagen zoo geduurd had, zei de zon tegen den wind:

„Hou nou eens even stil. Ik moet wat met je praten.”

„k Heb geen tijd,” wou de wind net zeggen, maar toen zag hij opeens hoe verdrietig de zon keek. En zei kortaf:

„Wat had je dan?”

En de zon vertelde wat ze allemaal gezien had in die korte oogenblikjes, dat ze tusschen de wolken door kon kijken.

„Kijk nou eens even naar beneden. Zie je daar dat kleine meisje in die straat loopen?”

De wind zag het.

„Ga nou eens even mee met dat meisje. Maar zachtjes, dat ze niet nog kouder wordt.”

De wind ging heel zachtjes door het straatje, waar het meisje woonde. En toen hij naar binnen had gekeken en daar al die bibberende kleuters zag en het aardige meisje met een beteuterd gezichtje in de koude kamer zag rondkijken, toen ging hij maar gauw weer hoog in de lucht, en vroeg weer aan de zon, maar nu veel zachter:

„Wat wou je dan?”

„Ik wou het zoo graag warm maken,” zei de zon. „Maar dat kan ik niet, zoolang die ondeugende wolken voor mij langs schuiven en zoolang jij me niet helpt.”

... liep het kleine meisjes met twee zusjes ...

Toen zei de wind niets meer. Maar een oogenblik later schrokken de wolken zich dood. Want ze hoorden opeens een heel barsche stem, net als vroeger, roepen:

„En nu is het uit. Vooruit, jongens, schiet op!”

Ze wisten niet hoe gauw ze wel weg zouden vliegen.

De wind vroeg aan de zon:

„Is het zoo goed?”

En de zon lachte en straalde.

En de wind ging zachtjes naar zijn huis terug en bleef daar een heele poos uitslapen.

En een paar dagen later liep het kleine meisje na schooltijd met twee kleine zusjes aan de hand in het straatje heen en weer.

Wat heerlijk warm was die zon. Hun wangetjes hadden warempel al weer een beetje kleur.

Ze bleef het straatje op en neer loopen tot de zon naar bed ging.

„Wacht maar,” knikte de zon tegen het meisje.

„Morgen kom ik weer bij jullie.”

En toen ging de zon slapen met een heel blij gevoel, omdat het nu niet meer hinderde, dat er kachels waren zonder roode buik.

9. Het rijtje.

Daar loopt een jongen het paadje op,
Met stappen als van een soldaat.
Het is omdat zijn maag al jeukt
En 't uur van eten slaat.

Daar loopt een meisje het paadje op,
Dat achter het jongetje gaat.
Dat is omdat ze honger heeft
En 't eten op tafel staat.

Daar loopt een hondje het paadje op,
Dat achter het meisje gaat.
Hij weet wel wat er zoo lekker ruikt,
En waar zijn bakje staat.

Daar hipt een muschje het paadje op,
Heel dapper en vlug en kordaat.
Hij weet wel, dat het meisje nooit
Een dagje overslaat.

Want als het meisje binnen is,
En vóór ze aan tafel gaat,
Dan strooit ze korrels door het raam,
Dat vriend'lijk openstaat.

10. Jochem, het koksmaatje.

Jochem was een heel goedige, dikke jongen, en omdat hij zoo dik was, vonden alle menschen, toen Jochem zou bedenken wat voor vak hij zou kiezen, dat hij het best geschikt was voor kok.

Als je kok bent, moet je ook wel eens van alles proeven en daar word je dan nog dikker van. En alle menschen vonden, dat het net bij Jochems gezicht paste om nog dikker te worden dan hij nu al was.

Dik was hij en goedig was hij ook, maar erg slim was hij

niet. En een beetje slim moet je toch wel zijn om voor kok te kunnen studeeren.

De kok, bij wien hij in de leer kwam, was veel grooter dan Jochem en nog dikker dan hij. Jochem was eigenlijk een beetje benauwd voor hem. Want als hij naar die heel groote handen keek met dien heel grooten, houten lepel erin, dan dacht hij bij zich zelf, dat het maar het beste was om dien grooten, dikken kok niet kwaad te maken.

Hij zou het bijvoorbeeld erg vervelend vinden om met zoo'n grooten, houten lepel een pak voor zijn broek te krijgen. „Maar,” dacht hij, „als ik erg mijn best doe, dan zal het nog wel meevallen.”

Die kok werkte in de keuken van een ontzettend deftige meneer. Een graaf.

Zoo dik als de kok was, zoo mager was de graaf. En dat kwam toch echt niet, doordat de graaf te weinig te eten kreeg. Daar zorgde de dikke kok wel voor.

Maar ik geloof, dat graven altijd een beetje mager zijn.

Jochem kwam haast nooit bij den graaf binnen. Hij bleef in de keuken van het kasteel bij het groote fornuis, dat zoo gloeiend heet was en waar Jochems dik gezicht zoo vuurrood bij werd.

En bij dat groote

... dat het maar het beste was, om dien grooten, dikken kok niet kwaad te maken.

fornuis leerde hij hoe je lekkere dingen voor graven klaar maakt.

Op een dag liep Jochem stil op zijn teenen door de gang met den prachtigen, breeden looper, toen de graaf hem ontmoette.

De graaf had net een heel goede bui, want hij kwam juist terug van een wandeling door zijn grooten tuin en zijn groote bosschen. En hij bedacht hoeveel hij toch eigenlijk wel had en dat het toch wel heerlijk was om graaf te zijn.

Daarom knikte hij het dikke koksmaatje vriendelijk goeden dag.

„Ben jij het koksmaatje?” vroeg hij.

Nou, dat had hij niet eens hoeven te vragen, want Jochem droeg een heel hooge, witte muts en een wit schort voor zijn wit jasje. Dus wat kon hij anders zijn dan koksmaatje?

Toch gaf Jochem beleefd antwoord:

„Jawel, meneer de graaf.”

„Wel, jongen, wat ben jij dik!” zei de graaf.

„Jawel, meneer de graaf. En wat bent U mager!”

Het was maar gelukkig, dat de graaf zoo'n goede bui had. Anders had hij misschien gedacht, dat

„Wel jongen, wat ben jij dik!”

Jochem hem voor den gek hield. Nu lachte hij er hartelijk om en zei:

„Ja, koksmaatje, ik wou maar, dat ik zoo dik was als jij.”

„Dan moet u grutjes met stroop eten, en een kluit boter erbij. Dat eten wij thuis ook en daarvan ben ik zoo dik.”

„Zoo zoo,” zei de graaf. „Ik denk niet, dat het mij veel zou helpen.”

Jochem knikte hem vriendelijk toe.

„U kunt het toch wel eens probeeren,” raadde hij aan.

„Grutjes met stroop,” zei de graaf in zichzelf. „Dat heb ik nog nooit gegeten.”

Want je moet weten, dat graven bijna nooit grutjes met stroop eten. Dat is wel jammer voor ze, maar ze hebben ook weer zooveel andere prettige dingen.

„Zal ik den kok vragen of hij het eens voor u kookt?” vroeg Jochem ijverig.

„Goed,” lachte de graaf. „Ik moet eens proeven hoe dat smaakt en probeeren of ik er dik van word.”

„Goed, meneer de graaf. Dag, meneer de graaf,” zei Jochem blij, en hij liep op zijn teenen naar de keuken.

„Meneer de graaf wenscht grutjes met stroop,” zei hij deftig tegen den kok.

De kok keek of hij Jochem met den grooten, houten lepel een pak voor zijn broek wou geven.

„Wie heeft jou geleerd mij voor den mal te houden?” zei hij streng.

„Ik hou je niet voor den mal,” zei Jochem bedremmeld. „De graaf heeft het me zelf gezegd. Hij wil graag zoo dik worden als ik, en van grutjes met stroop word je dik.”

Toen Jochem het zoo ernstig zei, begon de kok het een beetje te gelooven, al klonk het wel raar.

Hij was juist bezig lichtbruine pasteitjes voor den graaf te maken, en daar pasten grutjes met stroop toch heelemaal niet bij.

„De graaf zal me weggagen,” zei hij, „als ik met grutjes met stroop aankom.”

„Het is echt eerlijk waar,” zei Jochem. En hij zei er vlug achterna: „Op mijn woord van eer.”

Want als hij dat thuis zei, dan geloofden ze hem direct. „Nou,” zei de kok knorrig. „Maak jij het dan maar klaar en dien jij het dan maar op. Ik durf niet met grutjes met stroop binnenkomen.”

Jochems gezicht werd nog rooder dan het al was.

Zelf grutjes klaarmaken?

Zoo'n beetje helpen kon hij wel: groente schoonmaken, beslag roeren, eiwit kloppen. Maar zelf iets klaarmaken!

„Ik ben bang, dat ik het niet kan,” zei hij zachtjes.

„Dan probeer je het maar,” zei de kok. „Ik bedank ervoor.”

Toen moest Jochem naar het dorp om boekweite-grutten en een kannetje met stroop te halen.

Zijn hart klopte, toen hij terug in de keuken kwam.

Jongens, nu zou het spel beginnen. „Maar goed roeren,” dacht hij, „dat het niet aanbrandt.”

Hij stond met groote oogen in het pannetje met melk te kijken en toen de grutjes erin waren, roerde hij, roerde hij, dat het aan alle kanten over den rand van het pannetje heen spatte.

„Zeg eens even,” zei de kok, en de houten lepel leek Jochem opeens geweldig groot, „je hoeft mijn heele fornuis niet vol grutten te spatten.”

„Nee, kok,” zei Jochem met een klein stemmetje, en hij roerde veel voorzichtiger.

„Prt,” zeiden de grutten, en ze waren niet aangebrand.

Jochem zuchtte diep. Tot zoover was het gelukkig goed gegaan.

... roerde hij, dat het aan alle kanten over het pannetje heen spatte.

JOCHEM, HET KOKSMAATJE.

„Moet ik het nu op een bord doen?” vroeg hij.
Maar de kok was juist de keuken uit gegaan. Alle pasteitjes en al het andere heerlijke eten waren kant en klaar.

Dan moest Jochem zichzelf maar helpen.

Hij pakte een bord uit de kast en deed er de grutjes op.

Nu de stroop nog. Waar had hij die eigenlijk neergezet?

Ik heb al verteld, dat Jochem niet erg slim was. En daardoor kon het wel eens gebeuren, dat hij dingen, die hij daarnet nog in handen gehad had, niet terug kon vinden. Maar verder was hij een beste jongen.

Wacht eens even. Dat potje was het.

Of was het een beetje anders geweest?

Eens even erin kijken. Ja, het leek toch wel stroop. Een ietsje lichter van kleur dan de andere stroop, die hij kende. Maar er bestonden natuurlijk verschillende soorten.

Huup — de lepel er in en dan een mooi, dun straaltje in het kuiltje van de grutjes laten lopen.

Jammer, 't straaltje was niet zoo dun en zoo mooi als van de stroop, die hij kende. Maar er bestonden natuurlijk verschillende soorten van stroop.

Het zag er toch wel lekker uit.

Zoo. Hij knikte eens vriendelijk tegen het bord grutjes, keek eens in den spiegel of hij netjes genoeg was om naar binnen te gaan bij den graaf en het bord grutjes te brengen, boende zijn gezicht tot hij glom als een spiegel, zette zijn hooge, witte

14F.

... droeg het netjes op de toppen
van zijn vingers ...

mutts recht, droeg het bord netjes op de toppen van zijn vingers en liep voorzichtig naar de eetzaal van den graaf.

Hij wist wel hoe het hoorde. Eerst aankloppen en dan wachten tot de graaf „binnen” riep en . . . „Binnen,” riep de graaf.

„Meneer de graaf,” kuchte Jochem, „hier was Uw grutjes-met-stroop.”

De graaf zijn goede bui was er gelukkig nog. Hij dacht nog altijd aan zijn groote bosschen en hij dacht er gelukkig op het oogenblik niet aan, hoe vreeselijk alleen hij was in dat groote kasteel.

„Zoo zoo, is daar de grutjes-met-stroop? Zet maar neer, koksmaatje, dan zal ik eens zien of ik er dik van word.”

„Jawel, meneer de graaf,” zei Jochem en zette het bord voor hem neer. „Dag, meneer de graaf,” en Jochem wou de eetzaal uitgaan.

„Blijf maar even hier,” zei de graaf vriendelijk. „Dan kun je het bord meenemen, als ik de grutjes-met-stroop op heb.”

„Jawel, meneer de graaf,” zei Jochem en hij wachtte beleefd tot de graaf zou gaan eten.

De graaf zette zijn gouden lepel aan het randje van de grutjes.

„U moet de stroop erdoor doen, meneer de graaf. Dat doen wij thuis ook altijd.”

En de graaf roerde de stroop door de grutjes heen en nam een flinke hap. Hij wou zeker graag gauw dik worden.

Maar opeens smeed hij lepel en bord en grutjes en stroop en al op zijn prachtig tapijt, proestte en brieschte, en toen hij eindelijk weer spreken kon, riep hij tegen Jochem, die met groote oogen stond toe te kijken:

„Wat hier en daar! Wie heeft jou gezegd, dat je zeep in mijn eten moest doen?”

Toen begon Jochem te begrijpen, dat er geen verschillende soorten van stroop bestaan en dat het geen stroop, maar bruine zeep geweest was, die hij zoo netjes in het kuiltje van de grutjes had laten loopen.

De graaf sprong op en al had hij geen grooten, houten lepel in de hand, toch vond Jochem het beter om zoo hard mogelijk

de eetzaal uit te hollen en naar de keuken te loopen.

In de keuken stond de groote, dikke kok met den grooten, houten lepel.

„Wat is er met jou aan de hand?” gromde hij.

„De stroop,” hijgde Jochem.

„Zeg op! Wat was er met de stroop?”

„De stroop was geen stroop. Het was zeep!”

En omdat de kok er net zoo woedend uitzag als de graaf en bovendien nog een grooten, houten lepel in de hand had, rende Jochem de keuken uit, de wegen over, zoo hard, dat zijn witte koksmuts ergens op den weg bleef liggen, en hield niet stil voor hij bij moeder thuis was.

Bij moeder thuis stond net het eten op tafel: grutjes met stroop.

Jochem is nooit meer bij den graaf teruggekomen. Hij is toen maar schoenmaker geworden en daar bleef hij even dik bij.

Maar de graaf lustte zijn heele leven geen grutjes met stroop meer en daardoor is hij altijd mager gebleven.

11. Het portret van Opa.

Carry praatte altijd met het portret van Opa.

Opa woonde in een stad, die heel ver weg was en daardoor kon ze haast nooit met Opa zelf praten. En omdat ze toch zoo graag met Opa praten wou, omdat ze hem de aardigste man van de wereld vond — behalve vader natuurlijk en de ooms, die waren net zoo aardig — daarom was het dan maar het beste om met het portret te praten, dat in de voorkamer hing.

Als de zon naar binnen scheen in de voorkamer, kon Opa er zoo tevreden uitzien. Dan bedacht Carry gauw, wat voor zoete dingen ze allemaal gedaan had, en ze zei tegen zichzelf, dat Opa ook tevreden keek om haar.

Als het leelijk weer was en de voorkamer wat donker leek,

dan was Opa's gezicht heel anders. Dan bedacht Carry met schrik, dat ze dit niet goed had gedaan en dat vergeten had, en dat Opa zeker daarom zoo donker keek.

Ze praatte altijd heel zachtjes met hem. Ik geloof, als je in de kamer er bij was geweest, zou je het nog haast niet hebben kunnen verstaan.

Maar Opa verstond het natuurlijk. Anders zou Carry er toch niets aan hebben.

Op een dag scheen de zon heel vroolijk naar binnen en Carry kon haast niet weggaan uit die lichte, vroolijke voorkamer. Nee maar, zoo blij als die Opa keek. Waarom zou hij zoo blij zijn? Ze bedacht eens goed. Nee, zoo verschrikkelijk zoet was ze nu toch niet geweest. Nog wel heel stout. Want toen de groenteboer haar vanmorgen geen worteltje had toe gegeven, had ze achter zijn rug een heel leelijke, lange tong uitgestoken. De groenteboer had het zelf niet gezien, maar Opa moest het toch wel weten. En waarom keek hij dan zoo blij?

„Dag Opa! Weet u het dan niet, van die tong?”

Opa's portret zei niets, bleef alleen maar blij kijken in de zon.

„Misschien weet hij het niet. Dan zal ik het ook maar niet zeggen,” dacht Carry.

Ze ging eens voor het raam staan.

Wat lekker warm was het in de zon! Daar moest je wel blij van worden. En och, dat tong-uitsteken had ze niet zoo erg bedoeld. Ze had het alleen maar zoo jammer gevonden van dat worteltje, dat de groenteboer vergeten had te geven, en anders kreeg ze er iederen dag één.

En terwijl ze daar in de zon voor het raam stond, wien denk je, dat ze daar het voortuintje in zag stappen? Opa! Niet de Opa van het portret, maar de levende, echte Opa.

Ze bonsde met twee vuisten tegen het raam en schreeuwde zoo hard ze kon: „Dag Opa! Dag Opa!”

Opa lachte en wuifde terug.

En het volgende oogenblik stond hij in de voorkamer onder zijn portret, ook in de zon, en keek zoo blij, alsof er nog nooit

in zijn leven een meisje een tong had uitgestoken achter den rug van een groenteboer.

„Hij weet het niet,” dacht Carry. „Ik geloof vast en zeker, dat hij het niet weet.”

En ze klauterde tegen hem op tot ze op zijn schouder zat en met haar eene arm de Opa van het portret kon aanraken.

„Ik ben zoo blij, dat u er bent,” zei ze een paar keer achter elkaar.

En Opa zei: „Ik ben zoo blij, dat ik hier ben.”

„Zeg Opa,” vroeg Carry ineens. „Weet U alles?”

„Nee,” zei Opa eerlijk, „lang niet alles.”

„Ook niet, als ik stout ben?”

„Nee,” zei Opa. „Maar je bent toch nooit stout?”

„O jawel,” zei Carry. „Dat weet U ook wel.”

En nu vertelde ze, dat ze altijd naar Opa's portret keek, of hij donker of blij naar haar keek.

„En vanmorgen,” zei ze, „toen keek U heel blij, want de zon scheen in de kamer. En ik had toch wat stouts gedaan.”

„Wat dan?” vroeg Opa nieuwsgierig.

Carry liet een lange tong zien. „Zoo! Tegen den groenteboer.”

„Waarom?” vroeg Opa.

„Hij geeft me altijd een worteltje en nu had hij me niets gegeven.”

„Tja,” zei Opa. „Ik denk, dat dat wel stout is, maar ik zal er maar niet meer met je over praten, hè?”

„Nee,” zei Carry blij. En toen reed ze op Opa's schouder naar de keuken om moeder te verrassen.

Wat keek moeder op! Ze wist heel niet, dat Opa komen zou. Opa bleef den heelen dag. Maar toen Carry naar bed ging,

Weet U alles ?”

moest ze hem al goeden dag zeggen. Want morgen zou hij er niet meer zijn.

En den volgenden morgen liep ze gauw naar de voorkamer om Opa's portret nog eens aan te kijken.

De zon scheen weer en Opa keek blij.

Carry knikte tegen hem.

„U weet er niets van, hè, als ik stout geweest ben,” zei ze. „Maar het hindert niet, hoor. Ik zal het u allemaal wel vertellen.”

En dat heeft ze ook gedaan. Zoolang ze een klein meisje was. En toen ze groot was, hoefde het niet meer. Want toen kon ze wel op zichzelf passen.

12. De Walvisch.

Walvisschen zijn zoo groot, dat ze dwars in jullie huiskamer niet eens zouden kunnen liggen. Dan zouden ze hun kop heelemaal moeten omdraaien. En dat kunnen ze niet. En hun staart in de hoogte steken. En dat kunnen ze wel.

Jullie hebt nooit een walvisch gezien, als je 's zomers aan het strand was. Dat komt, omdat walvisschen nooit bij ons aan het strand komen. En hoe dat nu weer komt, ga ik nu vertellen.

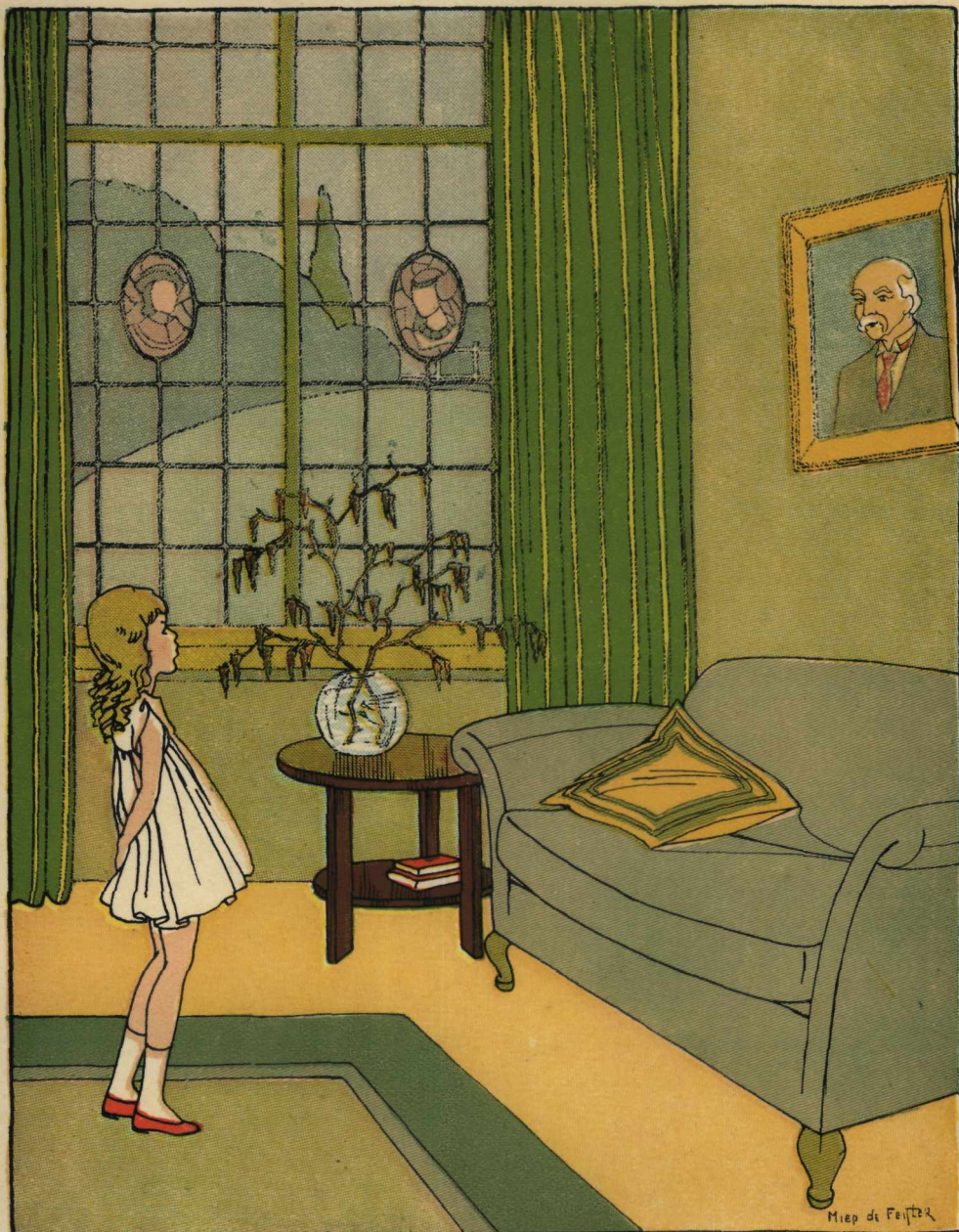
Heel vroeger was er diep in de zee een gezellige, oude zee-koning.

Hij was wel een koning, maar hij deed niets koningachtig.

Hij kon zoo dood op zijn gemak op zijn versleten pantoffels over den bodem van de zee wandelen en dan eens een knikje geven tegen een pareloester, en eens een praatje maken met een scholletje en eens even trekken aan de mooi gekrulde staart van een zeepaardje.

Als de zee-koning 's morgens opstond, was het eerste, wat hij deed, de zeeramén van zijn zeepaleis open te zetten, dat het frissche zeewater naar binnen kon stroomén.

Dan riep hij — het was iederen morgen hetzelfde — „tjoek

HET PORTRET VAN OPA.

tjoek tjoek tjoek" en dan kwamen van alle kanten allerlei vischjes aanzwemmen.

Net zooals wij aan het raam eten strooien voor de muschjes, zoo deed hij het voor de visschen. Alleen kleine visschen natuurlijk. De grooten mochten er niet eens bij.

Stel je voor, dat een haai daar midden tusschen die vischjes opdook om eten van den zeekoning te krijgen! Een haai kon wel zelf voor zijn eten zorgen. Die eet de andere vischjes nog wel op.

En daarom had de zeekoning verboden, dat de groote visschen aan zijn zeevenster kwamen.

Als de vischjes genoeg gegeten hadden, wuifden ze den koning goeden-dag met hun staart, en de zeekoning knikte vriendelijk terug en riep hen na: „Tot morgen.”

Dan ging hij weer naar binnen in zijn paleis om over de zee te regeeren.

Dat was een heel moeilijk werk en hij stond er heelemaal alleen voor. In de zee heb je nooit ministers. Daar moet de koning alles alleen opknappen.

Het moeilijkste voor hem was, als er storm kwam. Als het aan hem gelegen had, kwam er nooit storm. Want hij hield er

... en eens even trekken aan de mooi gekrulde staart ...

niet van. Daar was hij een veel te gezellige, oude koning voor. Maar doordat hij zoo goedig was, werden de golven wel eens ongehoorzaam. En dan kwam er storm. Dat spreekt vanzelf.

Op een keer had de zeekoning 's nachts heel slecht geslapen. Er was pas weer storm geweest en hij had maar al liggen bedenken, dat hij nu toch een beetje strenger moest worden. Hij was toch niet voor niets koning. Het ging zoo niet langer.

Maar toen het morgen werd en hij zijn zeevensters openzette en het zonlicht door alle golven heen tot in zijn paleis scheen, toen knapte hij al heel wat op en net als anders riep hij: „Tjoek tjoek tjoek tjoek.”

Daar kwamen alle kleine vischjes weer aangezwabberd. De kleine scholletjes met hun grappige roode vlekjes natuurlijk weer vooraan. Dan de haringen, een paar goedige, domme schelvischjes ertusschen. En zoo kwam langzamerhand al het kleine grut naar den zeekoning toegezwoomen.

„Kom maar! Toe maar!” riep de zeekoning vriendelijk.

Maar toch stond zijn gezicht wat zorgelijker dan anders.

en net als anders riep hij: „Tjoek, tjoek, tjoek.”

De vischjes smulden. De koning had altijd zulke lekkere beetjes voor hen.

En terwijl ze vlijtig bezig waren met hun mummelende vis-schemondjes het lekkers op te happen, kwam daar ineens iets heel groots en donkers tusschen hen door geschoten.

Ze stoven verschrikt uiteen. Wat was dat nu weer?

De koning was ook geschrokken. Maar doordat hij hooger stond dan de vischjes daar beneden, zag hij al gauw wie die ondeugende indringer was.

Het was natuurlijk die groote kwajongen van een walvisch.

Ineens herinnerde de koning zich hoe hij vannacht bedacht had, dat hij voortaan wat strenger moest zijn. En met een bulderende stem, zoo hard, dat de schepen boven op zee dachten, dat het weer ging stormen, riep hij:

„Wat doe jij hier? Weet je niet, dat hier alleen kleine vischjes mogen komen?”

De brutale walvisch lachte met zijn grooten mond vol baleinen wijd open. Dat was wat nieuws! Die gezellige, oude zeekoning boos!

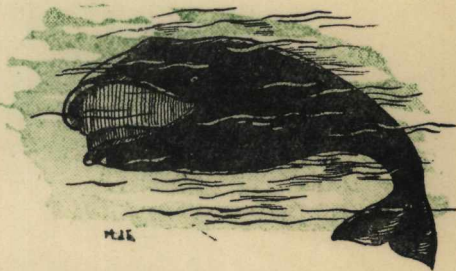
„Ik doe hier toch geen kwaad,” zei de walvisch. „Ik zal die kleine peuters heusch niet opeten. Daar is mijn keel veel te klein voor.”

De koning werd hoe langer hoe boozter. „Zie je wel,” dacht hij. „Dat komt ervan, dat ik niet streng genoeg ben.”

„Wil je onmiddellijk maken dat je wegkomt!” riep hij.

„Ik ga al,” lachte de walvisch terug, en meteen zwaaide hij zoo hard met zijn staart, dat de vischjes, die al weer langzamerhand dichterbij gekomen waren, niet wisten hoe gauw ze weer weg moesten vluchten.

„Hier!” riep de koning. En nu klonk het zoo koningachtig, dat de walvisch niet ongehoorzaam durfde zijn.

De brutale walvisch lachte met zijn grooten mond vol baleinen wijd open.

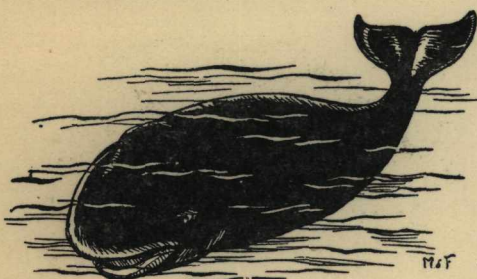
De groote walvischkop en de kleine visschekopjes keken vol spanning omhoog, wat de koning nu wel zeggen zou.

„Jij bent zoo brutaal en oneerbiedig tegen mij geweest,” zei de koning, nu heel kalm, „dat je een strenge straf verdient.”

„Och nee, alstublieft niet,” zei de walvisch zachtjes.

Maar de koning deed net of hij hem niet hoorde.

„Je houdt er zoo van om kleine diertjes aan het schrikken te maken? Ik zal zorgen, dat je nooit meer iemand aan het schrikken kunt maken. In het vervolg mag je nergens komen, waar dieren of menschen gezellig bij elkaar zijn. Niet dicht bij het strand,

want daar zouden de spelende kinderen maar bang voor je worden. En niet bij mijn zeepaleis.”

De walvisch hoorde wel, dat het ernst was. Want zoo streng had hij den koning nog nooit gehoord. Hij stond met zijn mond vol baleinen en wist niets te antwoorden.

„Ga nu heen,” zei de zeekoning, en hij leek nu echt heel veel op een koning.

En met den kop omlaag zwom de walvisch zachtjes weg.

En omdat wat een koning zegt altijd gebeuren moet, daarom is de walvisch toen nooit meer bij het zeepaleis gekomen en ook nooit meer in de buurt van het strand.

En daarom, als je met bloote beenen door het zeewater loopt, hoef je nooit bang te zijn, dat je ineens een walvisch op zijn staart trapt.

Want hij heeft straf en je hoeft niet eens medelijden met hem te hebben, omdat het zijn eigen schuld is.

13. Kikkerdorp.

Ik weet ergens, achter in een tuin, een mooi, klein vijvertje, met een heeleboel waterlelies en kroos en waterplanten en riet erin.

En van dat vijvertje ga ik jullie wat vertellen.

Tusschen al die planten hebben de kikkers een dorp gemaakt, — een echt dorp, met een deftigen, dikken burgemeester en met een gezellige kikkervisjesschool.

Dat hadden jullie zeker nooit gedacht, dat die kleine kikkervisjes school moesten gaan! Maar 't is toch zoo.

Zie je, als ze nog zoo heel erg klein zijn, zóó klein, dat ze nog niet eens pootjes hebben, — dan mogen ze natuurlijk nog wel thuis blijven. Dan hoeven ze den heelen dag niets anders te doen dan krijgertje spelen en kroos happen. Fijn hè?

Maar als ze een beetje groter worden, en ze krijgen van die aardige achterpootjes, dan komt de burgemeester bij den vader en moeder op visite, om te vertellen, dat de kleintjes naar school moeten. En dan kleedt de moeder ze netjes aan, en geeft ze een mooie schooltasch mee, en dan gaan ze op weg.

Ze lóópen niet naar school, nee, ze zwemmen. Dat is nog veel prettiger dan loopen, want je kunt onderweg zoo heerlijk krijgertje spelen!

En weet je, hoe de school eruit ziet? Jullie dacht zeker, dat het een steenen gebouw was, net zooals bij ons, en dat je er een heeleboel lokalen hadt, met platen langs den muur en met gele schoolbanken erin.

Nee, nee, — allemaal mis!

De meester zit tusschen twee stengels van een waterlelie in, en de kikkervisjes zitten in de rondte op den bodem. En als er eentje stout is, moet hij een heelen tijd lang op zijn hoofd staan, met zijn staart in de hoogte en zijn snuitje in de modder. Dat is niets prettig, en daarom zijn ze ook allemaal meestal erg zoet.

De meester, — dat is een deftige meneer! Hij rookt den heelen dag uit een groote pijp.

Die heeft hij cadeau gekregen van het bekertjesmos, dat in

de buurt van het vijvertje groeit. Het bekertjesmos heeft allemaal van die pijpjes, en omdat de meester zoo'n heele knappe kikker is, heeft hij een pijp mogen afplukken. Daaruit zit hij nu den heelen dag te rooken; dat staat erg deftig, want de burgemeester kan nog niet eens rooken, en dat is toch wel de deftigste kikker van heel Kikkerdorp!

In de kikkerschool zijn maar twee klassen: één voor de kikkervischjes, die nog alleen maar achterpootjes hebben, en de

tweede voor kikkervischjes met voor- en achterpootjes. Als ze heelemaal geen staart meer hebben, gaan ze van school af, want dan zijn ze al zoo'n beetje groot.

't Gebeurt weleens, dat er een kikkervischje met voor- en achterpootjes zóó dom is, dat het in de eerste klas blijft zitten.

Maar dat vinden ze allemaal zóó akelig, dat ze erg hun best doen, om over te gaan.

Ze hoeven heelemaal geen huiswerk te maken; als ze op school maar goed opletten, worden ze al knap genoeg.

Weet je, wat ze er allemaal leeren?

Zingen, gymnastiek en rekenen en aardrijkskunde en geschiedenis. Heelemaal geen lezen en schrijven, want in Kikkerdorp zijn geen boekwinkels. Wat gemakkelijk, hé? Maar daardoor krijgen ze ook geen bibliotheekboeken, en dat is alweer jammer!

Zingen, — nou, dat hebben jullie zeker al eens gehoord. Het liefst zingen ze het Kikkersche volkslied. Dat is zoo:

„Wok wok wok wokker wok-kok-kok,
Rik kik kik rik-kik kik-kik,
Wok rik kok wik rek kek kek-kek,
Wok rik kek kik kik kok!”

Daar verstaan jullie natuurlijk niets van; dat komt, doordat jullie geen kikkers bent. Het beteekent: „Wat hebben we toch een mooie stem en wat klinkt ons liedje toch fijn! Verbeeld je eens, dat er geen Kikkerdorp was! Wat zou dat akelig zijn!”

In de eerste klas doet de meester het telkens voor, want die domme kleuters kunnen het maar niet nadoen. Maar aan 't eind van de tweede klas, als ze bijna van school af gaan, kunnen ze het al wat aardig. Dat komt, doordat ze zoo ijverig en zoet zijn.

Gymnastiek doen ze allemaal even graag. Dan mogen ze zwemmen en springen en duikelen, zooveel als ze maar willen. Voor een poosje hebben ze zóó mooi gymnastiek gedaan, dat de burgemeester ernaar is komen kijken. Hij vond het prachtig en hij was er zóó in verdiept, dat hij niet eens merkte, dat het kleine, brutale Zwabberstaartje stilletjes naar hem toe kwam en ineens met zijn staart den burgemeester z'n mooien, hoogen hoed afgooide. Je kunt wel begrijpen, hoe 'n pret de andere kikkervischjes hadden! Maar 't stoute Zwabberstaartje moest voor straf drie heele uren lang met zijn staart in de hoogte staan. Gelukkig is de burgemeester nogal een goeie kikker, en toen Zwabberstaartje een kwartiertje zoo in de modder had gestaan, kreeg hij zóó'n medelijden, dat hij den kleinen kwa-jongen weer op zijn plaats zette, tusschen de zoete kikkervischjes in. Toen heeft Zwabberstaartje nog wel een uur lang gehuild, zóó schaamde hij zich!

In 't rekenen zijn de kikkervischjes veel knapper dan jullie; ze hebben heelemaal geen leien of papiertjes, dus ze moeten alles uit het hoofd uitrekenen. Is dat nu niet knap? En 't zijn nog wel zulke moeilijke sommen! Hier is er een: „Vader Kwak had een vlieg gevangen. Hij gaf al zijn kindertjes één vliegpootje, en toen bleef er voor hemzelf nog net één pootje over. Hoeveel kindertjes had Vader Kwak?”

Ik wed, dat jullie die som niet eens kunt maken; en als je 't wèl kunt, vind ik jullie erg knap.

De aardrijkskunde van de kikkertjes is erg makkelijk. Eerst krijgen ze aardrijkskunde van Kikkerdorp; dat kennen ze in een wip, want ze hebben al zóó dikwijls in Kikkerdorp gewandeld! En dan vertelt de meester, dat er behalve Kikkerdorp nog een ander dorp is, dat heet Menschendorp, en nog een dorp, dat heet Ooievaarsdorp, en dat Ooievaarsdorp erg gevaarlijk is, en dan zijn ze klaar met aardrijkskunde.

Geschiedenis leeren ze óók gauw genoeg. Meester kan toch zoo mooi vertellen van den ouden tijd!

Zal ik eens vertellen, hoe de geschiedenis van Kikkerdorp is? Luister maar.

Lang geleden, toen de meester en de burgemeester er nog lang niet waren, was er eens een groote, groene kikker, en die woonde in Menschendorp. Hoe hij daar gekomen was, wist hij zelf niet. Maar hij zat in een stopflesch met water en waterplanten, en hij kreeg iederen dag een paar vliegjes en muggen of een stukje ei. En hij werd heel dik.

Op een goeien dag viel de stopflesch om. Dat kwam, doordat er een jongetje op een stoel wou klimmen, en doordat het jongetje met stoel en al tegen het tafeltje aanviel, waarop de stopflesch stond. Hoe het met het jongetje en met de stopflesch afliep, wist de kikker niet. Hij sprong naar de tuindeur, den tuin in, naar een anderen tuin, en naar nog een anderen tuin, en naar nog een anderen tuin — en toen kwam hij in Kikkerdorp. Eigenlijk was er toen nog geen Kikkerdorp, want dat kwam later. Hij bleef een poosje in den vijver, en toen kwam er op een goeien dag een andere kikker. En toen zijn ze samen eiertjes

gaan neerleggen, tusschen de waterplanten. De eitjes waren allemaal kleine, zwarte dingetjes, die bij elkaar gehouden werden door witte gelei.

Toen kwam de zon en maakte de eitjes lekker warm, — zóó warm, dat ze veranderden in kleine, kleine kikkervischjes. En die werden groot, en kregen eerst achterpootjes en toen voorpootjes en verloren hun staart, tot ze echte kikkers waren. En die kikkers legden weer eitjes, en daar kwamen weer kikkervischjes uit, en zoo voort, tot er op 't laatst twee kikkers kwamen: een burgemeester en een meester.

En die twee bedachten samen dat de kleine kikkervischjes school moesten gaan, om knap te worden.

Dat is nu de geschiedenis van Kikkerdorp. En nu begrijp je ook wel, waarom de kikkervischjes geschiedenis zoo'n heerlijk vak vinden en waarom ze er allemaal zoo knap in zijn.

Ik zou jullie nog veel, véél meer van Kikkerdorp kunnen vertellen. Maar dat doe ik niet.

Weet je waarom?

Als je er meer van wilt weten, dan moet je zelf maar eens gaan kijken, in een slootje of in een vijvertje. Dan zul je zien, dat er in Kikkerdorp ook nog anderen wonen, die geen kikkers zijn, maar die toch wat mooi kunnen zwemmen. En dan zie je misschien ook nog van die zwarte eitjes met gelei.

Maar niet te ver er in kijken, hoor! Dan kon je er wel eens in rollen, en dan zou de kikkermeester zóó boos worden, dat hij je een uur lang op je hoofd liet staan!

Zou je dat niet vreeselijk vinden?

14. Bruiloft.

Margreetje en haar broertje
Gaan trouwen met elkaar.
Margreetje is al negen,
En broer is zeven jaar.

Het broertje is de bruijom,
Margreetje is de bruid.
Dat kun je zóó maar weten:
Ze zien er keurig uit.

